

**Suullisesti vastattava kysymys O-000011/2018
komissiolle**

työjärjestyksen 128 artikla

Maria Grapini, Olga Sehnalová, Lambert van Nistelrooij, José Inácio Faria, Dieter-Lebrecht Koch, Romana Tomc, Sirpa Pietikäinen, Salvatore Domenico Pogliese, Rosa Estaràs Ferragut, Julia Pitera, Barbara Kudrycka, Michał Boni, Heinz K. Becker, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Csaba Sógor, Emil Radev, Marek Plura, Biljana Borzan, Soledad Cabezón Ruiz, Monika Smolková, Janusz Zemke, Karoline Graswander-Hainz, Dietmar Köster, Brando Benifei, Wajid Khan, Michela Giuffrida, Miltiadis Kyrkos, István Ujhelyi, Costas Mavrides, Catherine Stihler, Nicola Danti, Isabella De Monte, Doru-Claudian Frunzuliță, Jean-Paul Denanot, Dan Nica, Ioan Mircea Pașcu, Andi Cristea, Emilian Pavel, Julie Ward, Marc Tarabella, Helga Stevens, Jana Žitňanská, Ivo Vajgl, Norica Nicolai, António Marinho e Pinto, Igor Šoltes, Merja Kyllönen, Georgios Epitideios, Zoltán Balczó

Aihe: Kehitysvammaisten holhoaminen

Euroopan unionissa on noin 80 miljoonaa vammaista. Monet näistä ihmisistä, etenkin henkilöt, joilla on kehitysvamma tai psykososiaalisia toimintarajoitteita, ovat osittain tai kokonaan vailla oikeuskelpoisuutta, ja näin ollen heiltä evätään oikeus elää itsenäisesti ja tehdä omaa elämäänsä koskevia päätöksiä. Tällaisessa tilanteessa olevat Euroopan unionin kansalaiset eivät voi valita missä ja kenen kanssa he haluavat asua, he eivät voi äänestää tai olla ehdokkaana vaaleissa (Euroopan parlamentin vaalit mukaan luettuina), he eivät voi mennä naimisiin eivätkä allekirjoittaa työ sopimuksia. EU ja lähes kaikki sen jäsenvaltiot ovat ratifioineet vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn YK:n yleissopimuksen (vammaisyleissopimus), jossa edistetään ihmisoikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa ja todetaan, että kaikilla vammaisilla on samat oikeudet kuin muillakin ja heidän olisi voitava olla oikeuskelpoisia tasavertaisesti muiden kanssa. Tällaisella suhtautumistavalla vammaisuuteen on syvällisiä vaikutuksia oikeuskelpoisuutta koskevaan lainsäädäntöön, ja se on edellyttänyt siirtymistä pois siitä, että muut ihmiset ovat oikeudellisesti hallinneet vammaisten päätöksentekoa (ns. sijaispäättöksenteko), siihen, että tuetaan ihmisiä heidän omassa päätöksenteossaan (ns. tuettu päätöksenteko). Huolimatta siitä, että melkein kaikki EU-maat ovat ratifioineet vammaisyleissopimuksen, kaikkien jäsenvaltioiden lainsäädännöissä edelleen legitimoidaan oikeuskelpoisuuden kieltäminen vammaisuuden perusteella, mikä on syrjintää. On kuitenkin olemassa tehokkaita tuetun päätöksenteon malleja, ja niitä olisi kehitettävä edelleen sellaisen riittävän tuen tarjoamiseksi, jolla mahdollistetaan, että kaikki ihmiset voivat tehdä valintojaan ja nauttia oikeuksistaan yhtä täysipainoisesti kuin muutkin unionin kansalaiset. Vammaisten henkilöiden oikeuksia käsittelevä YK:n komitea tarkasteli Euroopan unionin pyrkimyksiä tällä alalla vuonna 2015. Euroopan vammaisstrategian täytäntöönpanon edistymistä koskevan kertomuksen mukaan on kuitenkin edistytty hyvin vähän asioissa, jotka koskevat oikeuskelpoisuutta ja oikeuksia EU:ssa.

Kuinka voidaan parantaa unionin toimielinten roolia niiden toimivallan rajoissa, jotta kannustetaan jäsenvaltioita aktiivisemmin muuttamaan oikeuskelpoisuutta koskevaa lainsäädäntöään? Mitä EU voi tehdä sen varmistamiseksi, että ihmiset, joiden oikeuskelpoisuus on riistetty, voivat harjoittaa unionin oikeuden alaan kuuluvia oikeuksiaan mahdollisimman suuressa määrin, mukaan luettuna äänioikeus tulevissa Euroopan parlamentin vaaleissa?

Jätetty: 31.1.2018

Välitetty: 2.2.2018

Määräaika: 9.2.2018